

miilang

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUMI AJALEHT | AASTAST 1925

OKTOOBER 2005

Konstantin Treffner viis kooli üle emakeelsele õppetööle ning tema ajal sündis ka õpilasväljaanne "Miilang".

Koolipapal oli sünnipäev

Triin Arbo

13. oktoobril möödus Konstantin Treffneri sünnist 120 aastat.

Konstantin Treffner oli gümnaasiumi direktor ja matemaatika õpetaja. Õpilaste poolt Konstaks kutsutud koolijuht oli Hugo Treffneri lellepoja poeg ja tal on suuri teeneid meie

kooli ees. Just tema oli see, kes viis Treffneri gümnaasiumi üle emakeelsele õppetööle. Peale õppetöö muutus Konstantin Treffneri ajal ka koolielu - loodi huviringe ja kujunesid välja mitmed traditsioonid. Konsta ajal sündis ka õpilasväljaanne „Miilang”. Lisaks kooli juhatamisele kirjutas direktor Konstantin Treffner

ka matemaatikaõpikuid. 1940. aastal lasti ta koolidirektori kohalt lahti. Uus riigivõim talale pensioni ei maksnud ja enda elatamiseks pidi väarikas harrasmees kõrge vanuseni matemaatika tunde andma. Seoses Konstantin Treffneri juubeliga oli HTG raamatukogus avatud näitus.

TÄNA LEHES:

Seekord kasvas Eclectica kolmepäevaseks festivaliks, mis kütkes endas palju erinevaid üritusi. /lk 11

Aare on jõudnud HTGsse, et siin ajalugu ja ühiskonnaõpetust õpetada/lk 4

Keiu ja Liisa sisenesid teatrimaailma. /lk 6

Vlada Schotter - Austraaliast tagasi. /lk 8

Meedia & Link

Infolehed
Tuoniplaan
"Miilang"
Kooliraadio
Ürituste pildid
Õpilaste foorum
ja jututuba

Sügismuinasjutt

Ta ärkas kollaste lehtede aegu nagu alati. Võib-olla aga et pisut varem, sest midagi põnevat toimus tema muidu nii vaikse ja rahuliku pesa ümber. Varavalgest hilisõhtuni tuuseldasid sisse ja välja parv maskides emotsioone, nädala jagu illusioone ning tuhanded kirkad hetked. Tuled kustusid ja särasid taas. Ja nõnda pikka aega järjest, lausa nii kaua, et kogu see krempel, mis seal ümber toimus, talle omaseks ja koduseks sai.

Tal oli isegi kahju, et varsti läks kõik endist rada pidi edasi. Kuid see ei kehtnud kaua, sest vana rada ei tähendanud kunagi midagi igavat ja kulunut, vaid ikka põnevust ning erakordsust. Uusi nüansse. Maskide asemele ilmusid näod- unised, rõõmsad, arglikud, teadlikud... Mõnel pea uhkelt püsti, teisel hoopis saba taga lohisemas. Eriti pakkusid talle huvi need lohisevad sabad, sest neile või ju vargsi peale astuda või hoopis hända pidi üles riputada. Millist rõõmu see pisuke ülemeelikus tema vanades kontides tekitas! Mitte sugugi paha pärast, hoopis suurest rõõmust. Rõõmust, et maja kunagi vakka ei jää.

Maja, mis täitub igal aastal uute tähtede, sõnade ning elementidega. Et vormuda pikapeale sõnaks, lauseks ja vahel isegi raamatuks. Või numbraid, mis avaldavad kas või kümne tundmatuga võrrandeid ning elemendid, mis muudavad sõnad valemiteks- vesi, õhk, kuld, hõbe... Kahju ainult, et on nii palju seda, millele tabelist vastet ei leia- rahu, ilu, õnn... Need tuleb ise üles otsida. Seni nad vormuvad ja kasvavad, kuni on aeg sõuda üle pilveserva. Siis on tal meel kurb, sest selle ajaga on nad talle kalliks saanud. Jah, vahest meeldivad talle enim tähed, sest sõnadeta ta olla ei oska. Sõnad on kavalad, nad ütlevad palju, neid saab teha palju. Numbrid lihtsalt näitavad, kuigi neidki saab väänata. Nii võib saada ühest numbrist ja sõnast fakt. Isegi kui see ainult oletus on.

Temale numbrid ei meeldinud, nad ajasid tal pea sassi. Eriti siis, kui nad hooplemiseks olid. Sõnad on ilusamad, nad helisevad kõrvus.

Nii ta on ja mõtiskleb. Talle meeldib siin, meeldib ärgata esimese kuldse vahtralehe embuses ja suikuda lill lõhnas. Oodata ja avastada. Maailma ennast, mitte seda, mida tast kosmoses arvatakse.

Mariliis

Üks-kaks-kolm ja naeratame!

Maarja Pehk

Meie armsal ümmargusel maake-
ral elab üle kuue miljardi inimese.
Maailma mastaapides pisikeses Eesti
Vabariigis aga kõigest 1.5 miljonit.
No ja miks ei võiks me siis üksteisega
hästi läbi saada? Oma sõpradele-tut-
tavatele tänaval tere öelda ja vahel ka
niisama naeratada. Kas või omaette.
Nii et vastutulevail inimestel samuti
tuju heaks läheb.

Mõnikord on nii paha tunne, kui Tartu
peal tuleb vastu keegi, keda võiks ni-
metada tuttavaks (ja vahel on selleks
ka päris hea sõber!) ja mõttes ning
huultel on juba valmis "Tere!", tema
aga pöörab näo ära. Otsekui oleks tal
piinlik või ei tahaks ta teist inimest
ära tunda.

Ma käisin suvel mägedes matkamas.
Olid parajasti ilusad ilmad (mida
sellel maal, kus need mäed asusid,
juhtub harva), loodus oli hingemat-
valt ilus ja rohe-roheline ning muidu
oli ka tuju hea. Ja selle päeva seal
mägedes tegid veel paremaks teised
matkajad. Peaaegu igauks, kes vastu
tuli või mööda läks, ütles tere, vahetas
meiega paar sõna ning soovis toredat
matka jätku. Lõpuks tulin mõttele, et

Septembrikuus on tuutorlus

Kadri Hint

Väidetavalt on uued kümnendikud
koolis nagu vette visatud kutsikad: ei
tea, ei saa aru, ei oska kuskile minna.
Nad vajavad pidevalt kedagi, kes koo-
lihirmu leevendaks, WC ja õige klassi
asukoha kätte näitaks ning tekkivate-
te küsimustele vastuseid jagaks.
Kas on ikka nii? Minu meelet mitte!
Tegelikult on kümnenda klassi õpi-
lased küllalt taibukad, et leida klass
ise üles. Tekkivatele küsimustele saab
vastusi kõikjalt, ei ole ju vaja, et keegi
pidevalt küsiks, kas midagi on arusa-
amatu.

Eelmisel aastal, olles ise kümnendik,
tundus tuutorlus lihtsalt naljakas ja

nii mõnegi Eesti kiusupunni peaks
sinna suhtlemistreeningutele saatma.
Kui sinna ei taha lennata, siis võib ka
meie oma madalatesse metsadesse
minna ja looduse ilu vaadata.

Ja teate, kui tore on, kui mõne sõbra-
ga saab kõige totakama asja üle na-
erda niimoodi, et pisarad silmas ja
kui vahel tuleb raekoja platsil vastu
keegi, keda pole ammu näinud, ning
kallistab. Lihtsalt niisama, et siis eda-
si minna.

Võib-olla on asi ka selles, et Eestis
puuduvad kõrged mäed... aga ma
tahtsin oma kirjaga öelda seda, et
NAERATAGE rohkem, öelge tutta-
vatele (ja vahel ka mitte-tuttavatele)
TERE ning olge lihtsalt positiivse-
mad. Minge üles Toomele, vaadake
langevaid kuldseid lehti, mida oma-
korda kuldab loojuv päike. Pikas sü-
gises ning veelgi pimedamas talves on
kogutud energiapagasist palju abi.

PS: Ja-jaa. Ma tean, et nüüd hakkavad
mõned rääkima, et see keepsmiling
on nõme ja võlts. Aga ma ei tahtnud
ju öelda, et peab võltsilt naeratama.
Vahel leidub ka elu piasiasjades palju
ilu ning rõõmu.

arusaamatu. Tegelikult oli see näh-
tamatu, ainult vahepeal istusid vane-
mad poisid tuutorite laua taga, justkui
oleks see infopunkt. Küsida ei olnud
aga just neil hetkil midagi.

Kui kümnenda klassi lõpus uuriti õpi-
lastelt, kas tuutorlusest oli abi, vastas
enamus eitavalt: tuutorluse mõte jäi
neile segaseks. Vaevast tuutorid isegi
täpsed teavad, milles nende kohustus-
ed seisnevad.

Küsites kümnendikelt, milline on
hea tuutor, saab vastuseks suhteliselt
üksluseid vastuseid, nagu sõbralik,
jutukas, heatahtlik. Võimalik,
et mujal on tuutorlus paremal järjel,
kuid meil on veel arenguruumi.

miilang

www.htg.tartu.ee/miilang

Peatoimetaja: Mariliis Vaks
Küljendus: Jaan Kalmus
Veeb: Kaarel Nummert
Foto: Pille Rinne
Juhendaja: Age Salo

Toimetus: Liiri Oja, Kadri Inselberg, Kadri Hint, Maarja Pehk, Kertu Veermäe,
Anni Jatsa, Hanna Nõmm, Helen Kirsipuu, Triin Arbo, Mihkel Liiber,
Alexander Maasik, Kristjan Valgur

Esialgu kehtivad rebastele ohutuse mõttes koolis liiklemisel kiirusepiirangud.

Algus möödus valutult

Alexander Maasik
Kristjan Valgur

Uude kooli minna pole kerge. Tuleb lahkuda vanadest sõpradest ja tuttavatest õpetajatest. Tuleb harjuda uue koolisüsteemi ja õpetajatega. Aga tegelikult pole see sugugi nii raske, kui paistab. Eriti Treffneris.

Esimesel päeval on peas täielik kaos. Kui veab, satud ühte klassi mõne vana tuttavaga, kui ei vea, leiad end klassist, kus on peale sinu veel 35 võõrast õpilast ja tundmatu õpetaja. Nüüd oleneb kõik juba rebasest: kui tegu on inimesega, kellel suhtlemisprobleeme pole, saab ta koolis hästi hakkama. Kui nii palju julgust aga ei ole, tuleb vaikselt sisse sulanduda. Kui oled koolis paar päeva käinud, pole ka klasside üles leidmine enam nii raske.

Umbes nädala möödudes on rütm juba sees. Tekib tunne, nagu oleksin siin koolis juba aastaid käinud, aga mida aeg

edasi, seda keerukamaks läheb õppetöö. Samuti muutuvad päevad väsitavamaks: pärast kaheksat koolitundi kulub vähemalt pool tundi, enne kui jälle liigutada suudan. Aga ma ei kurda. Pole põhjust. Tegelikult on kool ikkagi tore.

Tuutorlus: vahend rebaste elu lihtsamaks tegemiseks või ühe-teistkümnendike ajaviide?

Luuakse Rebaste Nõukogu: koht, kust võib alati leida tuutoreid, kelle käest rebased saavad abi küsida. Noortele rebastele määratakse tuutorid – vanemad õpilased, kes peaksid aitama noorematel sisse elada. Sellega on üle pingutatud. Piisaks täiesti Rebaste Nõukogust. On palju lihtsam minna sealt abi küsima, kui mööda maja oma tuutorit taga ajada. Võib-olla pole ma aga õige inimene tuutorlusest kirjutama. Ei kasutanaud ma kordagi tuutori abi ja Rebaste Nõukogust laenasin ka vaid paar korda kleepaperit. Hanna

10.e klassist arvab aga, et tuutorlus on väga hea võimalus uusi tutvusi leida ja see lähendab kooliperet. Ilmselt on meil mõlemal õigus.

Kõik oleks palju lihtsam, kui kõik õpilased oleksid abivalmis ja eraldi tuutoreid vaja poleks. Enamik rebaseid, kes aitasid mul seda artiklit kirjutada, ütlesid ühiselt: „Kõik on sõbralikud!“, kuid minu kõrvu jõudsid jutud juhtumisest, kus mõned õpilased juhatasid neilt abi paluvad rebased ükskõikse näoga vales suunas. Kuigi tegu oli ilmselt lihtsalt lolli naljaga, jätab see uuele tulijale halva mulje.

Võib öelda, et tegelikult on rebasel Treffneris lihtne. Poputatakse ja hoolitsetakse. Mõnus. Muidugi tean ma, et tulevikus enam nii lihtne ei ole. Kahjuks (või õnneks) ei ole igavesti esimene koolinädal. Siiski arvan endiselt: pole põhjust kurta.

Külalised võõralt maalt

Kadri Inselberg

22. – 25. septembrini olid meie majas külalised Rootsist ning 5. – 8. oktoobrini Soomest.

Rootslased tulid Ale gümnaasiumist, mis asub Göteborgi lähistel. See kool on eriline selle poolest, et seal õpitakse valikainena eesti kultuurilugu. Siia tulid nad tutvuma Eesti eluga ning tagasi minnes pidid nad kirjutama töö eestlaste ja venelaste suhetest. Kokku oli neid koos õpetajatega umbes 40 ning nad ööbisid Treffneri õpilaste ja õpetajate juures. Rootslased käisid tundides, Jaani kirikus, Uppsala majas ja tutvusid Tartu linnaga. Vastukülastus tuleb arvatavasti kevadel. Üks võõrustajatest, Aire Vaigu: „Väga äge oli. Sellist kogemust ei saa just iga kell. Imelik oli see, et kuigi rootslane oli valitud juhuslikult nime järgi, sobisime väga hästi kokku ja meil oli väga tore. Käisime kinos, *bowling*’ut mängimas ja niisama väljas.“

Soomlased olid pärit Isokyröst, kus on meie sõpruskool. Vastastikuseid külatusi on olnud ennegi ning koolid teevad tihedat koostööd. Seekord oli külalisi 28. Nad käisid samuti tundides, tegid linnaekskursiooni ja maalid üheskoos kunstiringi õpilastega töö teemal „Suhtlus“. Arutati edasisi koostöövõimalusi. Kui seni olid nendega kontaktis olnud peamiselt laulukoor ja tantsuring, siis nüüd plaanitakse kaasata ka kunstiring ning sportlased. Tagasiteel veetsid nad aega ka Tallinnas. Võõrustaja Jürgen Jõgeva: „Suhteliselt kordaläinud üritus. Nad pidasid ennast hästi üleval ning erilisi probleeme ei olnud. Teinekord jälle!“ Probleeme tekkis vaid sellega, et soomlased olid suured „diskopepod“ ja tahtsid kangesti tantsima minna, kuid vanust veel ööklubide jaoks natukene vähe (16-17) ja suuremad tantsud jäidki seekord tantsimata.

Anna Pärnakivi, kes võõrustas nii soomlasi kui rootslasi, ütles, et rootslased olid kuidagi küpsemad ning nendega oli rohkem rääkida, kuid toredad olid mõlemad.

Täielik humanitaar Aare Ristikivi

Helen Kirsipuu

Kui Aare Ristikivi veel laps oli, siis ei teadnud ta täpselt, mis ametit ta suureks saades pidada soovib. Ta ei mäleta ka, mis ta kelleks-sa-saada-tahad küsimusele vastas. Küll aga teadis, et soovib Tartu ülikooli ajalugu õppima minna. Nüüd on Aare Ristikivi juba suur, Tartu ülikooli lõpudiplom on tal taskus ning pärast rännakuid erinevates koolides on Aare jõudnud HTGsse, et siin ajalugu ja ühiskonnaõpetust õpetada.

“Õpetaja olen ma sellepärast, et see töö mulle väga meeldib,” põhjendab Aare oma ametivalikut. Eriti südamelähedane on tema jaoks võimalus jagada, anda edasi midagi, mis oma hinges on juba koha

juures peab Aare ka inimesi, sest just erinevad karakterid on tema meelest need, kes igavust eemale peletavad. Loomulikult ei püüa Aare väita, et õpetamine on absoluutselt rutiinivaba, kuna aastast-aastasse samade teemade käsitlemine võib pikapeale tüütuks muutuda küll. Iga õpilane on aga õnneks kõikidest teistest erinev ning tänu sellele on ka iga tund omamoodi eriline ja huvitav, sest kunagi ei või teada, millal keegi mõne põneva küsimuse või arusaama esitab.

“Õpetaja olen ma olnud 1991. aastast alates,” ütleb Aare Ristikivi siis, kui ta tahab vana ja auväärne välja näha. Pärast Lihula keskkooli lõpetamist oli Aare nimelt aasta aega Lihulas algklasside õpetaja, kuna ta ei saanud esimesel katsel ülikooli sisse. Järgmisel aastal läks ülikooli astumine aga õnneks ning koolimeistri amet jäi kuni 1995. aastani katki. Pärast lõpudiplomi saamist jätkus Aare õpetajate Meeri eriinternaatkoolis, siis Tartus Põllu-tänava kutsekoolis, siis Miina Härma gümnaasiumis

(kus Aare veel praegugi filosoofiat annab) ning alates sellest aastast õpetab ta ka meie koolis. Muide, parimad õpetamistingimused on Aare meelest just gümnaasiumis, kuna põhikoolis läheb suur osa energiast teadagi distsipliini hoidmisele, mis pole noore õpetaja sõnul ühegi pedagoogi meelistegevus.

“Igal pool on inimene täpselt nii laisk, kui tal olla lastakse,” vastab Aare, kui ma uurin, kas erinevates koolides on suhtumine õppimisse väga erinev. See pole üllatus, et isegi HTGs on õpilasi, kes meelsasti laisklevad ning kelle teadmised nii mõneski aines kolme piirini ei jõua. Siiski, Aare meelest on

Rahvatantsuga tegelemine aitab vormis püsida.

iga kahe taga inimlik põhjus ning seetõttu ei pane ta mitterahuldavat kerge südamega, eriti uues koolis, kus ootused tema suhtes on arvatavasti kõrged ning pettumused kerged tulema. Ka ei vihasta ükski kaks tolerantselt koolimeistrit välja ning ükski Aaret vihastanud õpilane ei pälvi põhjusest kehva hinnet. Pealegi on Aaret üsna raske endast välja viia, kuna ta mõistab, et kõik inimesed ei saa huvituda ühest ja samast asjast. Seega püüab ta vähestele lobisemisele tunnis läbi sõrmede vaadata, hoolimata sellest, et see segab. Aga, mobiiltelefonid oleks targem tema tunnis küll välja lülitada.

“Saalihokis ma käima ei hakka,” lausus õpetaja Ristikivi, kui ma talt tema huvide kohta pärsin, ning tõi põhjuseks ajanaappuse. Mulle meenub, kui üks mu klassivend ütles, et kõik toredad õpetajad mängivad saalihokit ja mulle tundub, et Ristikivi on ikkagi tore õpetaja, hoolimata sellest pisiveast. Kuuldes, kui paljude asjadega Aare tegeleb, suureneb mu leplikkus saalihoki hülgamise suhtes. Septembris andis ta vana kooli ametiühingu usaldusisiku ameti üle, lisaks sellele kuulub ta Tartu Haridustöötajate Liidu juhatusse. Samuti on ta Üliõpilaste Seltsi Raimla liige, kus ta on vilistlaskogu esimees. Selleks, et end vormis hoida, käib Ristikivi aga rahvatantsu tantsimas, kusjuures meie huvijuhi Uve Saarega ühes rühmas.

Rahvatantsurühma koosseisus on Ristikivil olnud võimalus ka mõnes filmis osaleda, viimane sellelaadne elamus pärineb “Maleva” võtetelt, kus Aarel oli väike episoodiline roll. Loomulikult on Aare rahvatantsuga ka kaameraväliselt esinenud. Esinemisnärvgi pole talle võõras. Muide, Aare sõnul on iga tund õpetajale omamoodi etteaste, mille puhul väike närv võib sees olla, kõige kriitilisem hetk olevat aga vahetult enne klassi astumist.

“Ilukirjanduse jaoks jääb väga vähe aega,” ütleb Aare Ristikivi, kui jutu kirjandusele juhin. Erialaseid teoseid loeb ta loomulikult rohkem. Aare jaoks, nagu ka paljude teiste jaoks, on just suvi aeg, mil silmadega sõnu neelata, kuid siiski jääb aega väheks. Viimase loetud teosena nimetab ta Ristikivi “Õilsad südamed”. Ilmselt on paljudel tekkinud juba kahtlus, et kõnealused mehed on omavahel suguluses. Tõepoolest, Karl Ristikivi oli Aare Ristikivi vana-vanataadi poeg. Karl on ka Aare lemmikkirjanik, tema sõnul pole Eestis Ristikivist (Karlist) paremat kirjanikku. Eriti tähendusrikas on Aare jaoks Ristikivi (taas Karli) luulekogu. Muide, täiesti juhuslikult elab Aare praegu samas majas, kus Karl ülikooli ajal elas. Humanitaarina armastab Aare loomulikult ka teatrit. Ja õppimist armastab Aare ka, ta tahaks omandada veel suure

Kas Siim kloostri tagant metsast?

leidnud.

Ühel loiul detsembrikuu õhtupoolikul rääkis õpetaja Ristikivi Härma-gümnaasiumi filosoofia tunnis uusplatonistidest. Meeleolu klassis oli unine, keegi ei viitsinud eriti kuulata ega kaasa mõelda. Oodati pikisilmi päästvat kellahelinat, mis reede õhtu ametlikult avaks. Kui Aare oli aga jutujärjega jõudnud Plotinuse vaimukäsitluse juurde, siis üks õpilane just kui ärkas, tema silmad läksid särama ja oli näha, et ta on kusagile kohale jõudnud, enda jaoks midagi leidnud. Need on hetked, mis Aarele õpetajatöö juures kõige rohkem rõõmu valmistavad.

Suureks plussiks oma ameti

Üks õun, üks lusikas ja kolm sopsu

Anni Jatsa

Septembrikuu alguses kuulati ja vaadati, ennustati ja kaaluti, et kunas siis ikka selle piknikuga pihta võiks hakata. Kinnitatigi kuupäev – 15. september, neljapäev. Kuid niipea, kui uudis teatavaks tehti, hakkasid liikuma kurjad jutud. Hoolimata sellest, et ilmad olid suviselt soojad ning paljutootavad, rääkis ilmateade teist juttu. Ennustati, et kolmapäeva õhtul hakkab sadama ning sajab kohe mitu päeva järjest ja seetõttu ilmusidki teisipäeval helesinised lehed, mis teatasid, et sügispiiknik on lükatud edasi 20. septembrile. Küll oli palju vingumist, kui neljapäeva hommikul ikka veel ei sadanud ja suurte lompide asemel soojendas asfaldi hoopis päike. Vingujad aga vaigistati keskpäevase sajuga.

Pärast pikka ootamist jõudis kätte teisipäev. Treffneristid kogunesid ühel meelel Vanemuise alumisse parklasse, kus ootasid kümme toredat bussi veel toredamate bussijuhtidega. Kummirattalised tõllad sõidutasid õpilased Taevaskotta, kus paari pilve tagant paistis soe päike ning õhk oli meeldivalt karge. Ees ootasid juba

Viimased venitusarjutused võistlusteks.

eri rahvustest pärit aktiivsed onud ja tädid, kes hiilgasid oma seltskonnamängu oskustega. Alustuseks õpetas väike jaapanlanna oma rahva plaksutantsu ning hiljem mängiti väiksemates gruppides ka meil tuntud mängu. Küll istuti ringis

üksteisele süle, astut siis paar sammu edasi ja tagasi, sisse ja välja, teeseldi end pesumasinateks, pingviinideks ja elevantideks olemist

Päeva krooniks võib lugeda pärast söömist, Taevaskojas ringi rändamist ning piki looduslähedase neu käsivart toimunud hirmuäratava tõugu jälitamist teatevõistlusi, mida viis läbi 11.c klass. Ruuporiga juhatas loodusklassi neu hoolikalt klasse siia ja sinna, et kõik ikka õigel ajal õiges kohas oleksid. Esimeseks võistluseks oli toimetada kolm oma klassi neidu punktist A punkti B, kusjuures tüdruku jalad pidid olema kartulikotis ja kandjateks võis maksimaalselt olla kaks poissi. Igal klassil oli erinev strateegia, seda oli kohe alguses näha. Mõnel hoidis üks poiss ühest, teine teisest otsast, teisel veeti neidu õlgadel, mõni aga proovis, kas ehk tüdrukut punkti B välja visata ei jõua. Tänu õpetaja Keerbergi silmapaistvatele füsioterapeudilistele oskustele suudeti püsivaid vigastusi vältida. Vettpidavaimaks osutus 11.c klassi võistlusplaan.

Omamoodi kogemus oli vaadata järgitult keskendunud kaasõ-

pilasi, pilk kinnistunud läikiva lusika peal äärmusteni kõikuval õunal ning jalg jalgpalli tagumas, üle väljaku vaheldumisi joostes. Ainsad rebastest võitjad, 10.e klass osutus selles kõige meisterlikumaks.

Piknikule pani punkti traditsiooniline kõievedu. Klassid saatsid esindajateks oma kõige võimsamad ja tugevamad neidnoormehed. Sügispiikniku vägilaseks krooniti võidukas 12.b klass, kes läbis edukalt kõik kolmest tõmbest koosnev jõu proovimised.

Pikniku lõpp saabus märkamatult kiiresti. Viimane kõietõmme tõmmatud ning juba asutigi teele kümne bussi poole, mis peagi väljusid ja tublid ning pisut kurnatud treffneristid Tartusse tagasi toimetasid. Ka päike pugus ühtlaselt halli pilvetekikese taha ja taevast hakkas sadama uduvihma. Mälestus toredast piknikust aga püsis õpilaste südameis veel päevi hiljemgi, tõi naeratuse näole ja pani silmad tunnis särama. Ei jää muud üle, kui oodata järgmist sügist, järgmist piknikku looduse rüpes.

Kõieveos tuli klassidel viimaneigi võidu nimel välja panna.

Draamal särased noored näitlejad

Mariliis Vaks

Draama 2005 on nüüdseks möödunud ja rahu on Tartu peal: koolihoov on tervenisti õpetajate autode pärast, tunnid õige pikkusega ning õpilased tagasi koolipingis. Moosipurgid on kätte jagatud ning õunad nahka pistetud, ja kuigi sabakont annab pikast istumisest veel tunda, kaaluvad kogetud emotsioonid kõik üles, sest mõtteid ja kogemusi sai festivalilt ammutada küll ja küll.

Enam ei ole küll lootust koolimaja ümber luusivate tippnäitlejatega kokku pürgata ja kas või ilmast rääkida: nad kõik on koju tagasi sõitnud, a g a, kes teab, vahest õpivad just praegu siin meie tulevased lemmiknäitlejad. Nimelt, sel aastal oli festival teistsugune: lisaks parimatele ja säravaimatele, kodu- ja välismaistele, diplomeeritud ja premeeritumatele, kogunes sügise hakul Tartusse ka Eesti kooliteatrite paremik. Ühesõnaga kakskümend noort, hakkajat ja talendikat, et viie päeva jooksul genereerida, luua ja särada. Ehk kokkuvõttes - tabada imet.

Liisa Tagel ja Keiu Virro kuuluvad nende parimate sekka.

Proloog

Kahelt suuremalt kooliteatrite konkursilt - vabariiklikult kooliteatrite festivalilt Pärnus ja Saaremaa miniteatrite festivalilt - valis Draama meeskond, eesotsas kooliteatrite juhi Mait Jooritsaga välja viis nende meelest paremat truppi, kes siis omakorda pidid selgitama enda seast välja need kaks, kes septembris Tartusse sõidavad.

Hellast Hundist ehk Treffneri 12. klassi näitetrupist osutusid valituteks Liisa ja Keiu. Kuigi ega see päris kiretu ja üksmeelne otsus just polnud. „Noh tekis vist mingi selline arvamus, et mina ja Liisa omavolitsime või midagi taolist, aga mina ei tea. Põhimõtteliselt jäime meie lõpuks seal sõelale,“ muigab Keiu.

Paar päeva enne Draama ametlikku avamist, 2. septembril toimus TÜ Raamatukogus avalik näidendite kirjutamise konkurss. Omavahel võistlesid

Sven Kivisildnik, Urmas Vadi ja Urmas Lennuk. Teemaks oli „Tabatud ime“, käiku läksid Lennuki ja Kivisildniku näidendid.

Proovid algasid 5. septembril.

Festivalist

„Draamafestival oli nagu teine elu,“ meenutab Keiu „no see sai nagu eluvormiks, sest koolis me ei pidanud olema sel ajal, iga päev olid proovid 4-8 tundi. See seltskond, kes sinna valitud oli, 20 inimest, nendest suurema osaga saime niivõrd lähedaselt sõpradeks, et tõepoolest oli tunne, nagu oleks tegu perekonnaga.“

Liisa aga pidas oma grupi seltskonda pigem pettumuseks: „Ma eeldasin, et kui need kooliteatrite rahva kümme inimest üle Eesti on koos ühes grupis, siis on seal huvitavad inimesed, valmis suhtlema ja ei suhtu teistesse eelarvamusega. Lõpuks läks natuke paremaks, aga väljaspool prooviaega suhtlesin ma küll ainult paari inimesega.“

Milline on kooliteatri näitleja? „Oli üksikuid tegelasi, kellest oli tunda, et nad võiksid väga head olla. Samas oli selliseid tegelasi, kes olid lihtsalt tohutu egoga, hästi enesekindlad. Ja siis oli selline tegelane, kes pealtnäha oli hästi vaikne, hästi-hästi omaette ja kui teksti luges ka, siis oli hästi omaette, ja mõtlesin, et kuidas ta siia sattunud on, aga kui ta näiteks lavale läks, siis ta avanes järjest. Arvatavasti on ta selline tegelane, kes kohe ei ole väga särav, aga laval on hästi hea,“ kirjeldab Liisa kaaslasti.

Lavastajad

Keiu trupp töötas Andres Roosilehe käe all Kivisildniku näidendiga. „Täitsa kihvt oli,“ meenutab ta proove, „aga seda päris lavastaja tööd me näha ei saanudki, mis oli loomulik, sest meil oli ju nii vähe aega, et ta ei hakka ju lavastaja karmi kätt näitama. See oli rohkem selline fun. Eelviimasel päeval me ei teadnud ka veel täpselt lõplikku varianti, mida me teeme.“

Liisa gruppi juhendas Tõnu Lensment, nemad lavastasid Urmas Lennuki näidendit.

Liisa ja Keiu (ees) säravad ka hallil argipäeval.

„Mulle hakkas ta meeldima üha rohkem,“ meenutab ta Lensmenti. „Võib-olla oli vahepeal selline igav: tema on rohkem teoreetik ega tee mingisugust hullu action-liikumist. Pöörab tähelepanu rohkem tekstile, aga mulle istub selline asi. Siuke oma huumoriga“

Etendus

Näidendi enesega ja lõpptulemusega Keiu siiski rahule ei jäänud: „Ta tuli täpselt, nagu tulema pidi, ma ei oodanud midagi erilist, võrreldes Lennuki omaga oli teksti kõvasti vähem, ilmselt mingil määral oli ta kehvem. Kivisildnik ei olnud ise ka rahul olnud.“

„Etendus oli selline, et esimest korda istusime maas ja mõtlesime, et kui me juba etendust teeme, võiks sellega midagi öelda ka. Ja siis me jõudsime lõpuks sellele kompromissile, et vaatame etenduse tegemise käigus, mis sellest lõpuks välja tuleb,“ naerab Liisa, kelle kanda oli strateegiline isik nimega „mütsiga“ „See tegelane hüppas lihtsalt vahepeal sisse,“ seletab ta.

„Aga hästi vahvalt tuli tegelikult välja, vahepeal me mõtlesime

me küll, et mis nüüd saab!“

Lava

Esinemispalavikku Liisa ja Keiu ilmselt enam ammu ei põe, kuid seekord polevat isegi väikest närvi olnud, oli isegi lihtsam kui tavaliselt. „Absoluutselt polnud mingit närvi, sest ega meilt selle viie päevaga nüüd midagi väga geniaalset ei oodatud ka,“ arwab Keiu. „Tavaliselt me teeme oma väljamõeldud-kokkupanud tükki, siis on rohkem muretsemist,“ selgitab Liisa.

Treffneri hoov lavana oli aga ideaalne mängupaik. „Selline mõnus ja hämar...“ loetleb Keiu ning Liisa täiendab: „Väga huvitav teatriruum, kõla oli, kõike oli. Saalina minu arust väga hea. Noh, publiku kohti oli ainult vähe.“

Muuseas, Treffneri hoovi kui teatrilava kiitsid ka mitmed „päris“ näitlejad, nii et, kes teab, äkki toimub kevadine kooliteatrite õhtu hoopis hoovis?

Keiut, Liisat ja Hella Hunti on aga võimalik näha laval juba 10. novembril, mil toimub Betti Alveri luulepäevade Tartu voor.

Garage a Trois-Outre Mer

Mihkel Liiber

(filmimuusika)
Jazz/funk/groove

Vähetuntud „Garage a Trois“ on neljaliikmeline Jazz- kollektiiv, kes sai hiljaaegu maha oma uue albumiga „Outre Mer“. Nende kolmas album on lindistatud *live*'is, mis annab omamoodi meki nende filmimuusikale. Tugevalt esindatud New Orleansi malli tulevad sis-

se ka kerged Ladina-Ameerika ja Aafrika mõjud. Kohati võiks öelda, et „Garage a Troisi“ teeb hoopis eksperimentaaljazzi, mis on tublisti kaugenenud vana kooli tavadest. Kuid kogumik on sellegipoolest mõnus, lood on ülesehituselt üsnagi sarnased, tooniandvaks jääb rahulikkus. Emotsioonidega ei ole üle pingutatud. Ülimõnus saatemuusika, mis on parajalt tempokas ja pehme kõrvale.

Vanemuises puhuvad lõunamaa tuuled

Liiri Oja
Hanna Nõmm

Metsikainen, Kadri Inselberg
ja Liiri Oja.

Ühel hilissuvisel päeval otsustas näitleja ja lavastaja Janek Joost, et kaheteistkümnest näitlevast treffneristist saavad sinised elefantid ning lõunamaalinnud. Ja nii läski: kogu septembrist alanud teatrihooaja vältel kehastuvad mõned meie seast ümber, et teha kaasa Vanemuise lasteetenduses „Lotte reis lõunamaale“.

Etendus põhineb Heiki Ernitsa ja Janno Põldma samanimelisel multifilmil, kus sõbralik ning südamluk peategelane Lotte võtab koos leiutajast isa Oskari ja rännumees Klausiga ette reisi lõunamaale, et viia sinna rändlindude parvest maha jäänud linnupoeg Pipo.

Etenduses mängivad Marika Barabanštšikova, Alina Karmazina, Tanel Jonas, Merle Jääger jt. Treffnerist: Sander Pajusalu, Jaanika Kärner, Ragne Rehkli, Andris Jasjukevits, Tormi Torop, Jaana Hinno, Kristian Põldma, Tiiu Tederma, Kristina

Lavastajad Janek Joost ja Janek Savolainen lubavad, et publik teeb lõunamaareisi sõna otseses mõttes kaasa. Etenduse teeb veelgi paelumaks asjaolu, et nii publik kui ka näitlejad asuvad laval. Tahtmata aga rikku- da üllatusmomenti, jääb muu hetkel saladuseks.

Näitlevad koolikaaslased on samuti väga rahul, kuna taoline „suure lava“ kogemus võib olla nii mõnegi lennuka rolli nurgakiviks.

Juba alanud tihedad lava - ja kostüümiproovid käsikäes koolitööga tulevasi staare ei hirmuta: tuleb lihtsalt osata oma aega planeerida!

Niisiis leidke teiegi endale vaba õhtu, võtke üks väike sõber kaasa (kas või mõni rebane!) ja minge teatrisse! Ja kui mõni taevasinine elefant on kohutavalt tuttavate kõrvadega, siis on võimalik, et alles hommikul aitas ta teil matemaatilist võrrandit lahendada.

Väljavõte 2005. aasta lennu edasiõppimise eelistustest

2005. aastal lõpetas HTG 174 õpilast, neist õpinguid erinevates kõrgkoolides jätkab 166 (95.4%)

TÜ	RE 114; tasuline 22
TTÜ	RE 13
Eesti Maaülikool	RE 2
Tallinna Tehnikakõrgkool	RE 1
Tartu Kõrgem Kunstikool	RE 4
Tallinna Ülikool	tasuline 1
EBS	tasuline 1
Välismaal õpib	8
Tartu Kutsehariduskeskus	1

Vlada Schotter põristab aborigeenide trummi

Kertu Veermäe

18-aastane punapäine Vusja ootab mind aatriumis nagu viis kopikat, mille üles korjan ja raamatukokku kantseldan. Uurin seda münti mõlemalt poolt ning hakkan läikima lõõma. Ilusaid vastuseid kuulates tekivad uued küsimused.

Kunas Su sünnipäev on?
Suvel, 4. augustil.

Sa olid siis juba Eestis?
Juba Eestis, jah.

Iseloomusta end!
Emotsioone on hästi palju, armastan uusi tutvusi, olen laisk.

Nii. Mis koolist Sa tulid?
Kunstigümnaasiumist – see oli viimane, kus ma olin enne Treffnerit.

Miks Sa siia kooli tulid?
Juba 5. klassis mõtlesin, et tahaks Treffnerisse saada, ja siis kuulsin, et hea kool on. Otsustasin, et eks ma siis tulen.

Millega silma torkasid, kui just Sind valiti Austraaliasse minejaks?
Ma ei tea, seda ei öeldud – oli nagu saladus. Aga öeldi, et olin teistest kõvasti ees.

Mingis trennis praegu ei käi?
Praegu ei käi, aga tahaks küll midagi teha. Tulin tagasi ja sellest ajast pole midagi otsinud veel.

Kuidas Sa ennast siin koolis tunnend?
Nagu kodus. Vahel peaaegu et magaks kooliski!

On sul sõltuvusi?
Ei, noo ilma selleta, et ma oleks

armunud, ei saa ma elada!

Sa ei arva, et see kooli segab?
Ei, just vastupidi. Kui ei ole kedagi, siis on nagu jama.

Lemmikraamat...
"Kolm musketäri".

Palju Sa üldse loed?
Enamasti seda, mida kirjanduses vaja on ja siis psühholoogilisi raamatuid või tähtkujudest. See värk huvitab...

Miks Sa reaalklassis oled?
No mata oli lemmikaine!

Miks Sa kandideerisid Austraaliasse?
Tegelikult ei olnud ma päris kindel, kas üldse tahan minna, aga vanemad tahtsid ja siis endal oli huvitav, aga hirm oli sees ka.

Kas Sulle meeldib õppida või lihtsalt tahad hästi hakka-ma saada?
Praegu on küll midagi muutunud Treffneris. Varem oli hästi huvitav ja eks ma õppisin, jah. Aga nüüd on see, et Austraalias oli teistmoodi see programm.

Nüüd on nii, et seda kuulatan, mis huvitab, ja see jääb meelde ka.

Kuidas seal oli – loengud või tavatunnid?
Seal olid tavatunnid.

Kas tegelikult oli seal lihtsam?
Lihtsam, aga samas endal ka huvitav. Alguses oli keele pärast raskem, lõpus juba lihtne.

Kui sinna läksid oskasid hästi inglise keelt?
Ei, ma olin koolis kõige nõrgemas rühmas.

Parim mälestus HTG-s enne kui läksid?
Ei teagi. Sain tutvavateks hästi paljude inimestega ja võrkpallis meeldis käia – seal oli alati hästi lõbus ning saunas istuda pärast seda ka. Siis meie tutvumisõhtu ja ristimine olid lahedad. See arvestuste süsteem meeldis.

Olid aktiivsem võrreldes teistega?
Üliaktiivne ma küll ei olnud! No oleks võinud aktiivsem olla. Võrgus käisin, esimesel poolaastal kooris ja tantsus ka, siis tuli autokool ja ei saanud enam käia. Klassis olin rahakorjaja.

Tagasi Austraaliasse – paljudega Sa suhtled seni, kellega seal tutvavaks said?
No vähemalt kümne inimesega ikka suhtlen. Paljud, kes seal olid, olid tegelikult Saksamaalt ja nendega suhtlen palju. Õnneks on Internet olemas!

Kaua võttis aega, et seal sisse elada?
Esimese nädalaga elasin vast sisse. Päris sisse ei elanud ikka lõpuni.

Kas Sul oli seal üks klass, kellega olid kõik tunnid koos?
Ei, seal oli näiteks 12. klass, milles oli 150 õpilast umbes ja siis igaüks valis endale ise aineid. Igas aines olid erinevad klassikaaslased.

Millised ained Sa valisid?

11. klassis olid kaks matat, inglise keel, lapsekasvatus – ma ei oskagi seda eesti keeles öelda, keka või tegelikult spordimeditsiini moodi rohkem, turism. 12. klassis tegin jälle kaks matat, jälle lapsekasvatus, kulinaaria moodi midagi ja psühholoogia. Religioon oli kohustuslik.

Kord ühiselamus ei olnud karm?

Algul tundus küll. Välja ei tohtinud minna pärast kella kuut. Kui nädalavahetusel soovisid välja minna, siis tuli neljapäeva hommikul juba kirja panna, kuhu minek, väljamineku ja tagasituleku kellaaeg. Aga harjudes oli kõik normaalne.

Mis on näiteks kõige meeldivam mälestus?

Alguses oli neid hästi palju. Kuu oli teise näoga, tähed olid teistmoodi. Liiklus oli suur šokk.

Tasmaanias ei käinud?

Seal ei käinud, aga Lõuna-Austraalias on üks väike saar Kangaroo Island – seal käisin. Päril pisike, aga huvitav. Hästi ilusad rannad. Seal nägin päris palju kanguruid, hästi palju erinevaid liike.

Mis oli inimeste juures kummaline?

Nad on hästi lahked ja sõbralikud. Bussis võib vabalt kaks tundi rääkida täiesti suvalise inimesega.

Aga mingeid käitumisharjumusi?

Riietuti vabalt – mõned läksid lähimasse poodi pidžamasa.

Toitumisharjumused olid eestlastele sarnased?

Noh, välja-arvatud see, et nad söövad hästi palju *sandwich*'e. Musta leiba neil ei ole.

Millest Sa puudust tundsid?

Lõpupoole sellest mustast leivast oli puudus. Ja siis oma muusikast.

Kas Sa ei kartnud, et lähed elu nautima ja tagasi tulles on kõik jälle sama..?

Ei kartnud. Aga, kui tagasi tulin, siis sain aru, et nii ta on.

Kohalik huumor oli igav?

Alguses ma lihtsalt ei saanud sellest aru, aga tundsin puudust kodusest huumorist küll. Oli vist jah natukene igav.

Mis Su lemmikasi on, mille sealt kaasa töid?

See kingitus, mille emalt tõin, on hästi lahe. Selline trumm – aborigeenide tehtud. Veel väikesed kirjad ja kaardid sõpradelt, kellest lahkusin.

Kas kohalikud pidasid haridusest lugu?

See on erakool, selle eest tuleb maksta. Seal käivad inimesed, kes tahavad õppida.

Ise ei pidanud midagi maksma?

Ainult taskuraha ja viisa. Piletid, kool ja elamine olid makstud.

Palju Sa Eestit tutvustasid seal?

Mitte just palju. Peamine asi oli see, et pidin seletama, kus see Eesti on ja mõnel oli jama sellega ka, et nad ei teadnud, kus Euroopa on!

Lõpus leidsime, et viimane küsimus peaks vinge olema ja jätsime selle vaikusele. Kõik.

Austraalia loomastik ei jäta ükskõikseks ühtegi eurooplast. Vladagi kasutas võimalust teha lähemat tutvust eksootiliste elukatega.

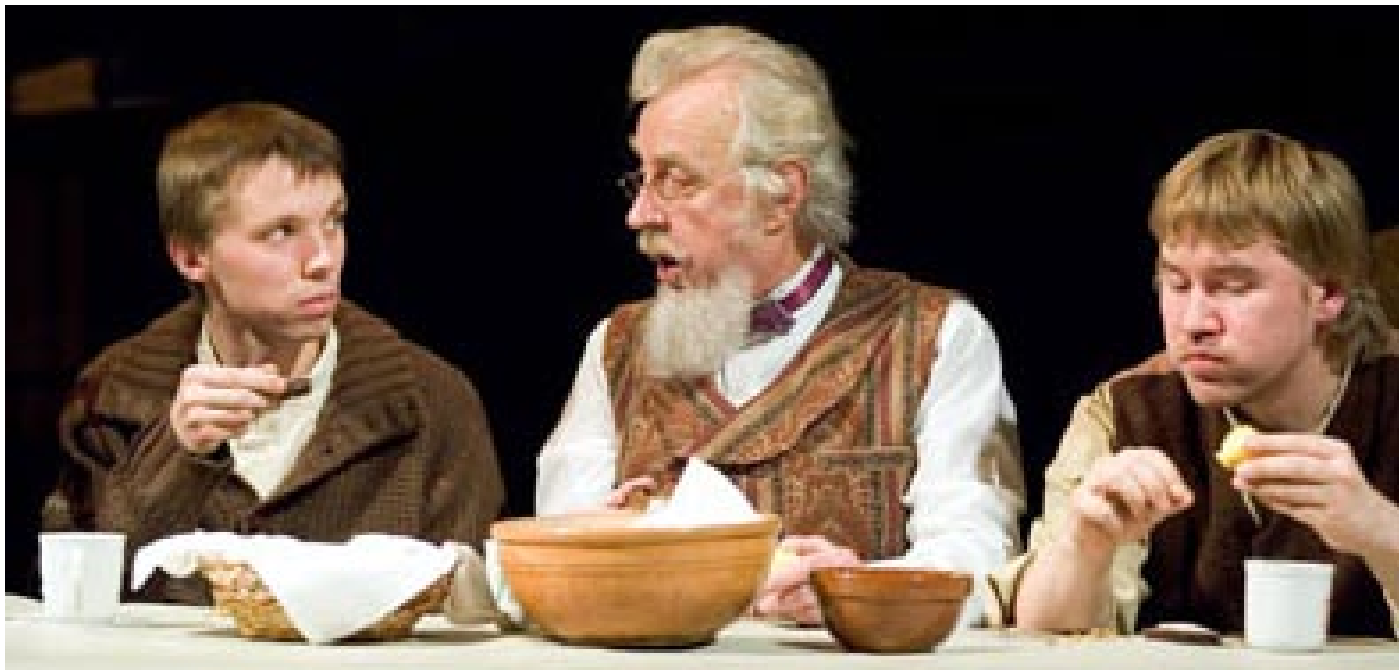
Uskuge või mitte, see on ikka päris koala.

Vlada saab hästi hakkama nii pikkade kangurudega ...

... kui ka häbelike sõralistega.

Vana Maurus (Aarne Üksküla) jagab õpetussõnu oma koolipoistele. Vasakul Indrek (Argo Aadli), paremal Sikk (Indrek Ojari)

foto: www.linnateater.ee

Treffneri hoovis mängiti kooli

Mariliis Vaks

Viis tundi etendust kisub teatrivõõramal ja püsimal vaataval tavaliselt surmahke suule, kuid täpselt nii kaua kestnud Elmo Nüganeni lavastatud Linnateatri etendus „Tõde ja õigus. Teine osa.“ Treffneri hoovis pani publiku hoopis vaimustusest plaksutama.

Tammsaare on klassik ja kohustuslik kirjandus, millega liialt eksperimenteerimine oleks pühaduseteotus. Nüganeni Tammsaare kohandus on väga autoritruu, ometi pole siin jälgegi tolmuorra kaetud ja kanoniseeritud klassikust: Nüganen jutustab oma lugu. Näiteks eestlaseks olemisest ja eestlaseks jäämisest või sellest, et usk iseendasse ja ligimesse võib imet teha.

Eesti teatrifestivali „Draama“ raames Linnateatri Põrgulavalt juurtele lähemale- Treffneri hoovi- kolinud Mauruse kooli dekoratsioonidest hingub tööpoolest sajandi taguse kooli eluolu, mis vaataja iseeneselikut ajanihkesse viib. Iir Hermeliini lavakujundus on funktsionaalne ning ehe, ja peab ütleva, et mõjub Treffneri hoovis isegi paremini kui Põrgulaval: ruum on suurem ja tekib tõelise klassiruumi

tunne.

See, mis lööb, on elulähedus: supp, mida süüakse, on supp; vesi, mis pritsib, on vesi; kõik tuuakse vaatajale otsest kätte. Lavalt paisab ehne elu, mis küll kohati labasusena võib mõjuda, kuid on siiski meeldivaks vahelduseks sümboli-lembelisele eksperimentaalteatrile. Tuntakse lihtsalt rõõmu koolipoiste madinast ja krutskimees Mauruse paradokslemisest.

Ometi lugu ise, mis vormub, ei ole puhas koolipoiste madin, vaid paneb paika elu põhitõdesid. Etendus räägib eestlaseks olemisest. „Keegi ei armasta eestlast, eestlane isegi ei armasta. Venelane armastab venelast, sakslane sakslast, lätlanegi armastab pisut lätlast, aga eestlane eestlast ei armasta, tema armastab venelast ja sakslast – niisugune on eestlane...“

Eriti omanäoliselt ja mõjuvalt on lahendatud rahvusküsimus: näiteks võib lavalt kuulda ees-

ti-, läti-, venekeelset issameiet. Kasutatud on suurepäraselt „võõritusvõtet“: osa teosest on vene keelde „tagasi tõlgitud“. Sellega on saavutatud ühtaegu veidi koomiline ja teisalt hüperrealistlik efekt, sest eks olnudki ju Mauruse kool venekeelne ja enamik õpetajaid venelased. Rain Simmul (tundeline suurvenelane Slopašev) mõjus ilmselt just seetõttu nii audentselt, et tema suurepäraselt näitlejatööd ehtis naaberkeelne tekst.

Samas on see lugu armastusest. „Aga mis teeb kõik asjad suureks ja sügavaks? Armastus! Ja mis teeb kõik asjad ilusaks? Jällegi armastus. Sest ilma armastuseta on kõik tühine asi, temal pole hinge sees.“

Laval on Indrek Paasi (Argo Aadli) ja Mauruse tütre Ramilda (Elisabet Tamme) teineteise leidmise lugu. Põimib Ramilda saatustki eestluse probleeme, neiu ei kannata eesti keele si ja elab välismaal. Armastus aga kujuneb traagiliseks. Ramilda

on püsimatu hing, kes protestib tassidelt kõrvu maha kõksides ning igatsuses kõnelda keelt, kus pole ühtegi s-tähega sõna. Samas ta igatseb olla armastatud, suutmata ise sellele vastata.

Ning lugu Jumalast, usust ja süütusekaotusest. „Mis on inimesel, kel täis aru peas, teiselt küsimist, usub ta jumalat või ei?“

Lavastus peab kontakti tänapäevaga, Indreku siseelu palju ei paista, aga tema dialoogid annavad ometi mõista, et süütus, maalt kaasa võetud ausus, kaob. Härra Maurus õpetab ta valetama, Ramilda surm ja Dostojevski „Kuritöö ja karistus“ tapavad Indreku Jumala. Säherdune naiivsus on härra Maurusele liig, ta kupatab Indreku minema. Viimane aga salgab Jumala surma selsamal päeval, et mitte kurvastada jalutut tüdrukut Tiinat, keda mängis Nüganeni tütar Maria-Netti.

Näidendis peituvat tõsidust tasakaalustab Nüganen oma koomikuandega, mille tulemuseks on Mauruse kooli suurepärase lihast ja luust õpetajate (Rain Simmul, Allan Noormets, Kalju Orro jt.) ning õpilaste (Andres Raag, Alo Kõrve, Bert Raudsepp, Andero Ermel jt.)

Eclectica?!

Mihkel Liiber

2.-4. septembrini käesoleval aastal toimus Tartus interdistsiplinaarne avangard-kultuuri festival Eclectica*, mis leidis aset juba teist aastat järjest. Seekord kasvas Eclectica kolmepäevaseks festivaliks, mis kütkes endas palju erinevaid üritusi.

Ka meie kooli sisehoovis toimus kontsert, kus esinesid Tõns Mägi & Chalice. Kuigi kontserdi asupaik oli uudne ja omapärane, oli hoov paksult huvilisi täis, mis näitas selle populaarsust. Kontsert oli küll lühikene, kuid väga meelde jääv ja muljetavaldav. Tõnsi Mäe & Chalice ühiskontsert oli just selline segu, mis kogu Eclectica üritust minu arvates võiks iseloomustada. Esines koos uus ja vana, „poeg ja isa“ ja võiks veel leida muidki ühised joo-

ni. Need kaks meisterlikku häält jäid kõrvu kõlma veel pikka aega. Uudne ja Omamoodi - sümbioos uue ja vana vahel.

Eclectikalt oleks võinud igaüks leida midagi oma maitsele, kuna muusikat ja kunsti tehti seinast seinast. Näiteks toimus igal hommikul Emajõe rannas Tai Chi ja õhtul jäi lõpetama Kultusfilmi ABC. Festivali heade külgede juures olid ka omad vead: mõnigi üritus hilineks paarkümend minutit, kuid loodame, et korraldajad õppisid oma vigadest. Loodetavasti toimub Eclectica ka järgmisel aastal veelgi mitmekülgsema ja laiahaardelisemana.

*Eclectica-kunsti eri stiilide formaalne, mehhaaniline liitmine.

www.damtan.ee/eclectica

Performance`id pakkusid elamust

Triin Arbo

Oli laupäev. Septembrikuu esimene. Kellaaeg lähenes kuuele ja kiirustasin Sadamateatrisse “Eclectica” festivali raames toimuvale performance`le. Üritus kandis nime “Interdistsiplinaarne Salong Üle Maailma” ja toimus kahes osas.

Esimene oli soome zoomusikoloogiline performance “Do Not Feed The Artists”, mis kujutas endast kahe mehe poolt

kõikvõimalikest looma- ja linnuhäälitsustest kokku pandud erinevaid tehismailma müravorme. Müra-muusika (nimetagem seda siis, kuidas tahes) taustal võbeles aeg-ajalt vahete vahel, mitte just üleliia tihti, tantsijanna. Iseenesest päris huvitav, kuid ilma pealkirjata oleks performance`i sügavam mõte küll üpris segaseks jäänud.

Pärast vaheaega etendasid kaks naist Jaapanist - Yuko Nexus6 ja Mariko Tajiri - iluprotseduuri- ja reklaamivastast art/vi-

suaalperformance`it “Health and Beauty”. Selle käigus värvisid jaapanlannad küüsi, kreemitasid ennast kümne eri kreemiga, veetsid terve igaviku oma silmi, nägu ja huuli värvides ja kulme kitkudes.

Omapärane oli vaadata kümme (täpse aja eest pead ei anna) minutit, kuidas inimene varbaküüsi lõikab. Just iluprotseduuride paljususe ja selleks kulutatud ajaga (vist peaegu tund või isegi kauem) naeruvääristati kogu tegevust.

On ikka naeruväärne küll, kui palju aega mõned naised enda kaunistamiseks kulutavad.

Mõtlesin, kas tõesti on kõike seda vaja? Kusjuures, jaapanlannast kunstnik küll pärast parem välja ei näinud. Milleks siis see kõik? Milleks kogu see tarbimine ja aja kulutamine? Samas on ju tegu omamoodi rituaaliga ja rituaalid tagavad rahu ning turvalisustunde. Neid küsimusi pidigi performance tõstatama. Lõbus oli ka. Lugu lõppes sellega, et üks kunstnikest pihustas kerge hüsteeriaga esimesi ridu lõhnaõliga ja pakkus kommi. Selleks korra oli kõik, aga “Eclectica” pakkus veel mitmeid erinevaid etendusi, kontserte ja palju muud.

by Yuko Nexus6 (sound) & Mariko Tajiri (image)
Cosmetics? Chemicals? Hygiene? Sanitary Napkins? Commercialism? Drugs? Gender?

3. septembil esitleti Tartu Kirjanduse Majas uut noorte kirjandusajakirja Värskes Rõhk. Kui uus, värsk kirjandus ei ole ajakirja juures piisavalt atraktiivne, siis vähemalt loodusklassidele peaks vastne väljaanne pinget pakkuma seetõttu, et on trükitud taastoodetud paberile, kasutades ainult looduslike õlide põhjal tehtud värve. Rääkis VRi peatoimetaja Priit Kruusaga asjast lähemalt.

To: Värskes Rõhk | www.v2rsker6hk.ee

Never give out your password or credit card number in an instant message conversation.

Helen says: Tere
priit [ja ne skazal slova net] says: terekest
Helen says: Ma küsiks sinult meelsasti mõned küsimused nüüd.
priit [ja ne skazal slova net] says: lase käia
Helen says: Kirjandusmaastikul teeb ilma uus ajakiri Värskes Rõhk. Kas ajakirjal on kindel sihtgrupp või on see mõeldud kõigile?
priit says: kuna autorid on noored, siis peaks ka lugejad eelkõige noored olema. me mõtleme, et umbes 15-25aastased. aga ma olen kindel, et ka vanematel inimestel on äge lugeda VR-i. mu vanaema näiteks täna hommikul ostis ajakirja
Helen says: Noorte autorite leidmine ei tohiks ilmselt väga keeruline olla?
priit says: absoluutselt mitte. enamik tuleb ise ennast pakkuma. aga me otsime ise ka - küsime tuttavate tuttavatelt, kas keegi teab kedagi, kes kirjutab. ja kiikame netti ka
Helen says: Kui huvi nii suur on, siis jäävad paljud ka kõrvale, eksse? Kui rangelt lugusid selekteeritakse?
priit says: iga kaastöö puhul anname kõigepealt tagasisidet. toimetaja ülesanne on olla kriitiline lugeja. mõnikord on raske öelda loo puhul, mis muidu endale isiklikult meeldib, et siin on nüüd mõned halvad küljed ka. aga kui dialoog autoriga õnnestub ja halvad küljed saavad kõrvaldatud, siis peaks lugu ikka ilmuma VR-is. selektsioon on selles suhtes karm, et enamik asju jääb välja ruumipuuduse tõttu
Helen says: Kas ruumipuudusel väljajäänud asjad pannakse järjekorda või unustatakse ja antakse ruumi uutele tulijatele?
priit says: me ei unusta ühtegi hea autorit, kellega on hea klapp ja koostöö selle nimel, et autori taset tõsta. lugude ilmumine sõltub ka sellest, kuidas need haakuvad teiste ilmuvate juttudega. mitte et me temaatilisi numbreid teeksime, kuid mingi sisuline harmoonia siiski on oluline
Helen says: Ega VR ometi üheöölikubiks jää?
priit says: kindlasti mitte
Helen says: Järelikult on kõigil arenemisvõimelistel inimestel lootust...
Helen says: Kas VR on juba tagasisidet ka saanud?
priit says: millist tagasisidet mõtled? avalikku?
Helen says: Jah, kas olete ilma teinud ja kirjandusproffide arvamus oma ajakirja kohta juba kuulnud.
priit says: meil on oma siseretsensendid (nagu igal väljaandel), kellelt saame asjalikku kriitikat ja ettepanekuid. tegemist on just kirjanduselus kogenud inimestega. VR-i meediakampaani on kah nagu iseenesest läinud, piisas ainult ühest pressiteatest ja üllatuslikult hakkasid kõik meist kohe rääkima. ilgelt hea meel ja viimases OPis rääkis novellist ja Sirbi toimetaja Tarmo Teder meist väga huvitavalt
priit says: tsekka kodulehelt Meedia rubriiki, seal on kogutud artiklid, mis meist ilmunud
Helen says: Aga, kas need inimesed, kes ise ei kirjuta, saavad ka VR-le kasulikud olla?
priit says: saavad kindlasti, kuna VR-is ei ilmu ainult kirjutisi, vaid ka fotosid, joonistusi ja muud visuaaliat. aga sa mõtlesid kindlasti midagi praktilisemat? ootame muidugi pakkumisi, kui kellelgi on mõni huvitav idee, kuidas VR-i veel paremaks teha
Helen says: Ei-ei, just seda ma mõtlesingi, millele sa vastasid.
Helen says: Kas tahaksid veel midagi sütitavat lisada?
priit says: eesti kirjandus mitte ainult ei ela, vaid ka sünnib
priit says: loeme, kirjutame ja joonistame
Helen says: Jeei, VR on tegija
priit says: Jeei
Helen says: Suur tänu, et VR Miilangu jaoks aega leidis.
priit says: aitäh, et VRi jaoks aega leiate

miilang

/V"@rske R6*hk - sel:est 0le+e kindla5ti juba ku:
 lnud = kujuta[t] et:e millega +egu./ Ei haK:a yle
 kordma prEkom:en+a:re e[k] tegljate n-di 8eldu+*./
 ()mal+ po:lt li5aXin ja +6mBaxin v6rdlu-c M+V'ga./
 CDa c mul:e me:nutab, kui peaxin, si:ski o:tame
 j"@rgmised osad "@ra. [N E] cda ei saa t"@pCmalt =
 yldistada(da)./ 50/1/145 p193/1/1 p051+i:vnE!// /P@"rTeL

Send

Õpetajad räägivad

Priidu Beier:

„Michelangelo sõi leiba ja sibulat. Sellepärast elaski nii kaua.“
 „Raffaeli perekonnanimi oli Santi. See kõlab eesti keeles ka sandisti.“
 „Ei tasu muretseda tüdrukutel, kellel on rohkem kilogrammi. Alati leidub ka neid mehi, kellele sellised meeldivad.“
 „Eile ma kõndisin kaks tundi rullis särgikraega ringi ja rääkisin. Teine kord võiks ikka öelda.“
 „Kooliajal olin ma üsna rahutu. Pink minu all lausa värises. Nüüd olen natuke maha rahunenud.“
 „Järgmise teema pealkiri on: „Gooti ehituskunsti iseloomustus. Gooti - nõrga G-ga.“”
 „Tema tuntumat maali võime näha kilekottidel.“ (Da Vinci Mona Lisast)
 „Kunstnik maalib omaale naiseriided ja rinnad. No võib-olla on homo.“
 „Hobust on siin kujutatud tunni-na.“
 „Skulptor ei olnud mingi meditsiinitudeng.“
 „Noh, ta mõjub ka natuke psüühikale, võib-olla sellepärast ongi eestlased uimased.“ (rääkides rehielamutest)
 „Majanduslikult pole praktiline ka Eesti Vabariigi pidamine, parem ühendada juba Soomega...või Lätiga.“

Age Salo:

„Tooge mulle kas või kondoom!“
 (A.S. korraldab balli)
 „See arvuti on nagu lehm, keda pole kaua lüpstud.“ (mürisevast arutist)
 „Ära hellita seal jäne.“ (õpilast korrale kutsudes)

Siim Oks:

„Newton tegi matemaatika.“
 „Check this out – ja käis kõmakas.“
 (kursavennast füüsika praktikal)
 „Karm sõltuvus.“

Hele Kiisel:

„Mõnikord on oluline mõelda.“

Madis Reemanni

Tund algab. A4 tõuseb püsti.
 Reemann: „Selle leinaseisaku ajal meenutame neid aegu, mil füüsikat ei olnud ja teie IQ tase oli 20 punkti madalam. Nüüd hakkab IQ jälle tõusma, aga ei ole hullu. Millalgi tuleb jälle aeg, kui füüsikat ei ole ja teie IQ tase saab langeda.“

Toomas Jürgestein:

„Mõõk ei ole veel ebatäiuslik sellepärast, et temaga ei saa kartuleid võtta“

Helgi Tering:

„Ma sain nüüd aru tšillimisest ja hängimisest.“
 „Vaata, kuidas ta räägib: „Davai, ma nüüd tšillin,“ üks sõna vene keeles, üks inglise keeles ja eesti keeles paar sidesõna.“
 „Kui ma kuulsin sõna „nuustik“, sain ma šoki.“
 „Kui Balzaci 3tk ära loed, oled väike Balzac.“
 „Tere hommikust, pornograafia!“
 „See on kultuuriakt, mida ma siin teen.“
 „Vahel on hea istuda pingis, las see hüppab seal.“
 „Naeratage neile kümnendikele, nad kardavad veidi vist!“
 „Hästi rikas eit, vabandust ... vanainimene.“ (Lermontovi vanaemast)

